

2015-2016

- **ARREGLANT AMICS**

PRÀCTIQUES RESTAURATIVES | CEIP S'OLIVERA

**ESTRATÈGIES I
MATERIAL PER A
LES PRÀCTIQUES
RESTAURATIVES**

**Descripció i
instruccions d'ús**

GRAONS:

- Cada mestre tindrà un full que ha de tenir a la vista, on es recorden les diferents passes a seguir:
 1. **Observar sense jutjar** (moment on respirem i evitem els nostres impulsos inicials. Recordem que no hem d'etiquetar als infants i no hem de caure en que hi ha infants dolents i bons que fan coses dolentes i bones, poden tenir bons dies i mals dies i les situacions s'han de tractar com a úniques. Moltes vegades actuen de determinada manera per la seva situació personal i no ho hem d'oblidar mai)
 2. **Manifestar el nostre sentiment** (m'estic començant a posar nerviós/ em sento ignorat / em sento bloquejat perquè no podem continuar/ em sento trist...).
 3. **Manifestem la nostra necessitat** (necessitaria que paréssiu de cridar/ necessitaria que no piquéssiu a la taula/ necessitaria que us escoltéssiu els uns als altres/necessitaria que hi hagués un ambient de concentració...)
 4. **Els donem una estratègia o una demanda** (estratègies: podries respirar abans d'insultar al teu company/ pots sortir a calmar-te si ho necessites... demanda: us demano que us calleu/ demano que escolteu i presteu atenció...)

Exemple complet per un grup mogut:

Veig que estam nerviosos a l'aula, em fa sentir malament, necessitaríem tranquil·litat, podem posar unes normes i respectar-les.

- Seria important que tots ho apliquéssim de la mateixa manera intentant integrar-ho dintre de la nostra manera de fer feina. És important que els alumnes vegin que tots seguim la mateixa dinàmica però no hem de caure en la paròdia (tot i que a vegades haguem de fer una mica de teatre).

EL CERCLE I LES PREGUNTES RESTAURATIVES:

PERQUÈ CREIEM QUE ÉS IMPORTANT FER CERCLES?

- Per fer comunitat
- Per fomentar la igualtat
- Per afavorir la participació de tothom
- Per crear un sentiment de responsabilitat
- Per construir relacions
- Crear un ambient de seguretat i confiança
- Per crear un millor procés d'aprenentatge
- Per compartir experiències
- Per ser més empàtics

- Els cercles es poden fer servir en molts **moments**: quan iniciem una activitat o l'acabem, per resoldre petits conflictes, per formar grup, per treballar alguna emoció, per algun motiu acadèmic (sobre projectes, propòsits setmanals...), etc.

- COM FEM UN CERCLE?

1. Ens posem en cercle (de peu o seguts a terra o en cadires. Important que la distància entre uns i altres sigui la mateixa, que no hi hagi infants darrera ni davant ni separats per taules o objectes, tots en igualtat). El mestre és un més i ha d'estar al mateix lloc que als infants (no segut damunt d'una taula, ni a una cadira si ells són a terra, ni de peu si ells estat seguts). Abans de començar recordem les normes del cercle.
2. S'utilitza un objecte que es va passant, cap a un costat o cap a l'altre. Només parla la persona que té l'objecte, la resta escolten i esperen el seu torn amb respecte. Si algú rep l'objecte i no sap què dir pot passar la pilota i després pot tornar a ell o ella.
3. Tots, mestres inclosos, respectem les normes. Qui comença el cercle és qui fa les preguntes i qui fa de moderador. El moderador no ha de tenir l'objecte per poder recordar les normes a qui no les compleixi. Això també ho direm al grup quan recordem les normes al principi.
4. Aquell infant que no segueixi les normes recordades al principi del cercle, un cop ja se l'ha avisat, se'l convida a sortir del cercle fins que es senti capaç de tornar complint les normes. Com ho recordem al principi a les normes del cercle, l'infant que

reiteradament no compleix les normes, és qui està decidint sortir amb els seus actes (no s'ha de plantejar com un càstig).

- **PARTS D'UN CERCLE:**

1. Entrada (per col·locar-nos ho podem fer de diferents maneres: aleatòriament/ si som 20 a l'aula, agafar 20 colors o objectes duplicats i col·locar 20 aleatòriament al cercle i 20 dintre d'una caixa. Els infants agafaran un color/objecte i seuran allà on està l'objecte igual/ per orde d'alçada...).
2. Pregunta inicial per trencar el gel (cada mestre tindrà models de preguntes).
3. Dinàmica per canviar-nos de lloc (ex: qui té el cabell llarg es canvia de lloc/ qui porta color blau es canvia de lloc... tenir en compte característiques comuns de part del grup en aquell moment)... depèn del que duri el cercle o de com estiguin els infants, ho farem una o dues.
4. Pregunta/es sobre el tema que volem treballar (cada mestre tindrà models de preguntes).
5. Pregunta cloenda (cada mestre tindrà models de preguntes).

- **PREGUNTES RESTAURATIVES:**

Cada mestre tindrà un recull de preguntes restauratives segons la temàtica que es tracti. En el cas de fer-ne de pròpies, hem de recordar que han de ser preguntes concretes que tinguin una resposta concreta.

ESPAI PER RESOLDRE CONFLICTES (BOCA/ORELLA):

- Cada classe tindrà un **espai** (pot ser fora de l'aula) on aniran a resoldre petits conflictes. Depèn del conflicte, el mestre estarà com a mediador o no, pot ser que hi hagi petits conflictes en els que els nens i nenes puguin resoldre'ls sense la intervenció de l'adult.
- Si van **SOLS a resoldre el problema**, els hi donarem una boca (pel qui parla) i una orella (pel qui escolta). Els hi explicarem que només pot parlar el que té la boca i l'altre ha de tenir l'orella. Se l'aniran intercanviant segons la necessitat de parlar.

- Si van **ACOMPANYATS d'un adult** que fa de mediador, aquest, tindrà un full de preguntes restauratives per afectats i ofensors. Aquestes ens serviran per conduir la conversa i resoldre el conflicte. No jutjarem ni a l'un ni a l'altre i intentarem ser neutrals.

AIXECAR LA MÀ PER FER SILENCI:

- Per a aconseguir un ambient de silenci i escolta, **unifiquem una estratègia** per a tots els mestres del centre: **AIXECAR LA MÀ**. S'explica als infants que quan el mestres aixeca la mà, els infants que el vegin han de fer el mateix: aixecar la mà i estar en silenci, això provocarà un efecte en cadena, fins aconseguir el silenci de tota la classe. És molt important que quan ho fem, nosaltres, no xerrem ni comencem a fer l'explicació que anàvem a fer abans de que tots estiguin en silenci. Si és necessari estar una bona estona esperant, ho fem, no desesperem.

Podem jugar amb la nostra mirada i la nostra expressió facial i corporal.

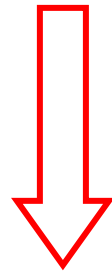
Els hi expliquem als nens i nenes com ho farem i que si algú creu que no ho podrà complir, està convidat a sortir de l'aula o de l'espai on estiguem fins que estigui disposat a complir la consigna.

MATERIAL

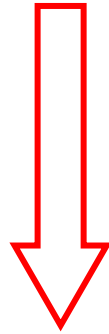
CONSTRUÏM GRAONS

OBSERVE SENSE

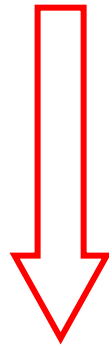
JUTJAR

ESPRESSO EL MEU SENTIMENT

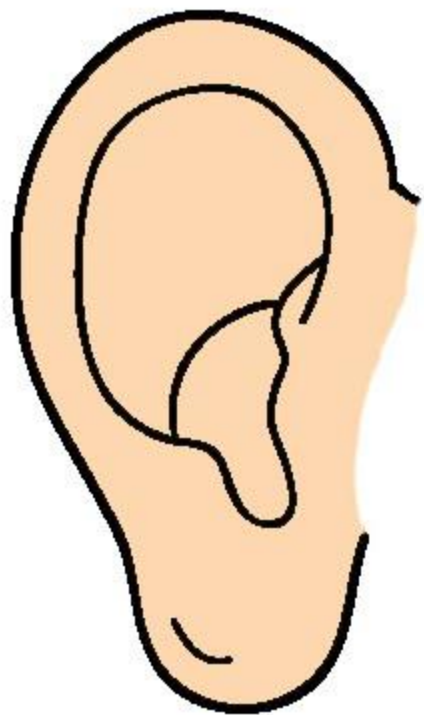
**EXPRESSO LA
MEVA
NECESSITAT**

**EXPOSO LA MEVA
PETICIÓ /
ESTRATÈGIA**

RACÓ BOCA-ORELLA

TARGETES RESTAURATIVES INFANTIL

PREGUNTES RESTAURATIVES INFANTIL

1. QUÈ HA PASSAT?

2. COM ET SENTS PEL QUE HA PASSAT?

3. QUÈ PODEM FER PER SENTIR-NOS MILLOR

TARGETES RESTAURATIVES PRIMÀRIA

PRIMÀRIA

PREGUNTES RESTAURATIVES PER ALS AFECTATS

1-QUÈ HA PASSAT?

2-COM ET SENTS PEL QUE HA PASSAT?

3-QUÈ HAS PENSAT DES DE LLAVORS ENÇÀ?

4-QUÈ HA ESTAT EL MÉS DIFÍCIL PER A TU?

5-QUÈ NECESSITES PER MILLORAR LA SITUACIÓ?

PRIMÀRIA

PREGUNTES RESTAURATIVES PER ALS OFENSORS

1. QUÈ HA PASSAT?
2. QUÈ PENSAVES EN AQUELL MOMENT?
3. QUÈ HAS PENSAT DES DE LLAVORS ENÇÀ?
4. A QUI HA AFECTAT EL QUE HAS FET? COM?
5. QUÈ POTS FER PER MILLORAR LA SITUACIÓ?

VAL LA PENA!

PÒSTER PER A LA REFLEXIÓ

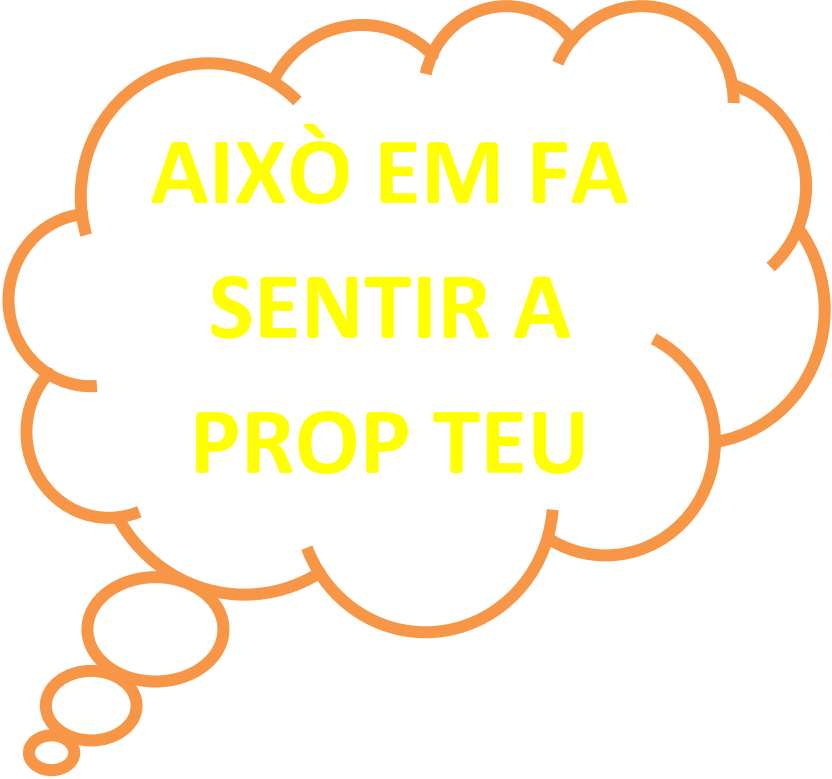
**MIREM ALS
ULLS QUAN
PARLEM**

**AIXÒ ENS
AJUDA A
CONNECTAR**

**ENS POSEM A
LA MATEIXA
ALÇADA**

**AIXÒ EM FA
SENTIR A
PROP TEU**

**ESCOLTEM
SENSE
INTERROMPRE I
SENSE JUTJAR**

**EM FA SENTIR
SEGUR/SEGURA**

**PARLEM EN UN
TO AMABLE I
ASSERTIU**

**EM FA SENTIR
VALORADA/
VALORAT**

**PREGUNTES
RESTAURATIVES PER
TEMES**

PREGUNTES PER INICIAR UN CERCLE

Com estàs avui?

Com et trobes avui?

Una cosa que t'ha agradat del cap de setmana/ del dia d'avui/ de la setmana...

Una cançó /pel·lícula / dibuixos/ programes de televisió... que t'agradi

Un somni que hakis tingut (molt breu)

Un menjar que t'agrada

Un joc que t'agrada

Un llibre que t'agrada

Una cosa que t'agradi al teu temps d'oci

Una cosa que t'agradi de l'escola

Una cosa que t'agradi d'un company

Una cosa bona que ens ha passat recentment

Una cosa que vulguis contar.

Quan siguis gran que t'agradaria ser?

Si poguessis tenir una poder, quin poder tindries?

Si fossis un objecte/ animal/ joguina ...?

Una olor que t'agradi.

Una cosa bona/ anècdota que ens ha passat recentment

PREGUNTES PER FINALITZAR UN CERCLE

Una cosa que he après o que m'ha agradat del que hem parlat.

Una cosa bona que hem fet en grup

Una cosa que t'ha sorprès.

Una paraula per acomiadar-nos.

Una cosa bona del dia d'avui.

Una cosa que canviaries del dia d'avui.

Un gest per acomiadar-nos.

Una cosa que t'agrada d'un company

Una cosa que et fa feliç.

CERCLE PER A RESOLDRE CONFLICTES

✓ ENTRADA

Una cançó /pel·lícula / dibuixos/ programes de televisió... que t'agradi

Un somni que hakis tingut (molt breu)

Un menjar que t'agrada

Un joc que t'agrada

Un llibre que t'agrada

Una cosa que t'agradi al teu temps d'oci

Una cosa que vulguis contar.

Quan siguis gran que t'agradaria ser?

Si poguessis tenir una poder, quin poder tindries?

Si fossis un objecte/ animal/ joguina ...?

✓ **SOBRE LA TEMÀTICA DEL CERCLE**

Què ha passat?

Com et sents? (una paraula)

Com podries millorar la situació?

Com podrien actuar la pròxima vegada? /Què canviaries per a què no tornés a passar?

Com ens sentim quan algú es riu de nosaltres?

Com pots ajudar a un company a qui estan ofenent?

Com serà la relació si fem aquests canvis.

✓ **CLOENDA**

Una cosa que t'agrada d'un company

Una paraula per acomiadar-nos.

Un gest per acomiadar-nos.

Una cosa bona del dia d'avui.

CERCLE PER A FER GRUP / COMUNITAT

✓ ENTRADA

Una cosa que t'agradi de l'escola

Una cosa que t'agradi d'un company

Una cosa que vulguis contar.

Quan siguis gran que t'agradaria ser?

Si poguessis tenir una poder, quin poder tindries?

Si fossis un objecte/ animal/ joguina ... quin series?

✓ SOBRE LA TEMÀTICA DEL CERCLE

Pensa en un moment en què has estat content i orgullós de pertànyer a un grup, com era? (Dóna detalls).

Què creus que fa que un grup sigui bo?

Tanca el ulls i pensa en un amic teu...

Com és?

Com es comporta amb tu?

Què el fa un amic?

Quines coses ens fan estar millor en grup.

Què et proposes per aquesta setmana.

Què fem o podem fer per fer grup? / Alguna cosa que ens ajudaria a tots a fer grup.

Coses que et fan estar agust en un grup.

Com serà la classe si fem aquest canvis.

Com t'has de comportar en... (realitzarem un cercle ràpid per a recordar normes)

Què fas per ser un bon amic?

✓ **CLOENDA**

Una cosa bona que hem fet en grup

Una cosa que he après o que m'ha agradat del cercle.

Una cosa que t'ha sorprès.

Una paraula per acomiadar-nos.

Una cosa bona del dia d'avui.

Una cosa que canviaries del dia d'avui.

Un gest per acomiadar-nos.

CERCLE PER AVALUAR

✓ ENTRADA

Com estàs avui?

Una cosa que t'ha agradat del cap de setmana/ del dia d'avui/ de la setmana...

Una cosa que t'agradi al teu temps d'oci

Una cosa que t'agradi de l'escola

Una cosa que t'agradi d'un company

Una cosa bona que ens ha passat recentment

Una cosa que vulguis contar.

✓ SOBRE LA TEMÀTICA DEL CERCLE

Què hem après de

Com va el projecte.

Una cosa que t'ha anat bé durant aquesta avaluació/ projecte/ tema.

Una cosa en què t'has esforçat.

Una cosa que podries millorar.

Una cosa que voldries millorar.

Una cosa que t'ha agradat.

Una cosa que canviaries de les classes/ sessions.

Una cosa que tu pots aportar per a què la classe vagi millor.

✓ **CLOENDA**

Una cosa que he après o que m'ha agradat del que hem parlat.

Una cosa bona que hem fet en grup.

Una cosa que t'ha sorprès.

Una paraula per acomiadar-nos.

Una cosa bona del dia d'avui.

Una cosa que canviaries del dia d'avui.

Un gest per acomiadar-nos.

Una cosa que t'agrada d'un company

CERCLE D'EMOCIONS

✓ ENTRADA

Com estàs avui?

Com et trobes avui?

Una olor que t'agradi.

Una cosa que vulguis contar.

Una cosa bona/ anècdota que ens ha passat recentment

Quan siguis gran que t'agradaria ser?

Si poguessis tenir una poder, quin poder tindries?

Si fossis un objecte/ animal/ joguina ...?

✓ SOBRE LA TEMÀTICA DEL CERCLE

Com et sents quan un company et diu coses que no t'ha agraden/ et donen ràbia?

Com et sents quan un company et diu coses polides.

Quines coses et fan sentir.... (ràbia, alegria, tristesa, calma, por,...)

Una cosa bona que hagi fet un company aquesta setmana.

Una cosa bona d'una company.

Com puc ajudar a un company que està... trist, enfadat, enrabiad, ...?

Com puc dir que no sense sentir-me malament.

✓ **CLOENDA**

Una cosa que et fa feliç.

Una cosa bona que hem fet en grup

Una cosa que t'ha sorprès.

Una paraula per acomiadar-nos.

Una cosa bona del dia d'avui.

Una cosa que canviaries del dia d'avui.